

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directoraat-Generaal
Belastingdienst
Concerndirectie Fiscale
en Juridische Zaken

nota

Beantwoording Kamervragen over het Besluit met voorwaarden voor algemeen nut investeringen en het toezicht op algemeen nut beogende instellingen (ANBI's)

Persoonsgegevens

Aanleiding

Op 10 april jl. heeft het lid Van Eijk (VVD) Kamervragen aan u gesteld over het Besluit met voorwaarden voor algemeen nut investeringen en het toezicht op algemeen nut beogende instellingen (ANBI's). Op 24 april jl. is een uitstelbrief aan de Kamer gestuurd dat de Kamer de antwoorden op deze vragen zo spoedig mogelijk na het meireces ontvangt.

Datum

16 mei 2024

Notanummer

2024-0000234889

Bijlagen

1. Beantwoording
2. Aanbiedingsbrief

Beslispunten

- Gaat u akkoord met bijgaande beantwoording (Bijlage 1)? Als u akkoord bent, kunt u de aanbiedingsbrief (Bijlage 2) ondertekenen.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

ja
ja
22.05.24

Kernpunten

- De Kamervragen hebben betrekking op het beleidsbesluit 'ANBI. Bestedingscriterium. Algemeen nut investeringen' van 15 maart 2024, nr. 2024-6086 (hierna: het besluit) dat op 2 april 2024 is gepubliceerd in de Staatscourant.
- De vragen suggereren dat investeren door ANBI's een inherent risico op misbruik of oneigenlijk gebruik kent. Vervolgens gaan de vragen, in steeds algemenere zin, in op toezicht en handhaving bij ANBI's.
- In de beantwoording wordt ingegaan op de achtergrond en de totstandkoming van het besluit en de voorwaarden waaraan een investering moet voldoen om te kwalificeren als algemeen nut investering. Vanwege deze strikte voorwaarden en het overleg met de ANBI-koepels bij de totstandkoming van deze voorwaarden wordt een inherent risico op misbruik of oneigenlijk gebruik niet herkend. De wens tot verduidelijking kwam vanuit de filantropiesector.
- Nu het besluit is gepubliceerd zal in de praktijk gaan blijken hoe het uitpakt en of de verduidelijking leidt tot een toename van investeringen door ANBI's. Aan de hand van praktijkervaringen kan in de toekomst worden gezien of verdere verduidelijking of aanpassing van voorwaarden wenselijk is.
- De antwoorden gaan ten slotte in op aanbevelingen over toezicht en handhaving in het adviesrapport "Toezicht op Algemeen Nut" en de opvolging daarvan.

JK

Toelichting

- Met het besluit is invulling gegeven aan een toezegging uit 2019 om de verenigbaarheid van 'impact investments' met het bestedingscriterium te verduidelijken¹.
- In het besluit zijn voorwaarden opgenomen waaraan een investering door een ANBI moet voldoen om als algemeen nut investering te kwalificeren.
- Het betreffen zorgvuldig geformuleerde voorwaarden, die de Belastingdienst in goed overleg met een werkgroep vanuit de (toenmalige) Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie (SBF) heeft opgesteld.
- In die werkgroep was vanuit de filantropie-brancheverenigingen de FIN (verenging van fondsen en foundations) betrokken, samen met diverse vertegenwoordigers van ANBI's die zich in de praktijk bezighouden met investeringen.
- Het besluit geeft een verduidelijking wanneer een investering door een ANBI geldt als algemeen nuttige activiteit. Deze verduidelijking werd door de praktijk zeer gewenst. Door de totstandkoming in overleg met de praktijk is de verwachting dat het besluit een bruikbaar instrument is.
- De vragen wekken echter de suggestie dat de verduidelijking ten aanzien van investeringen zou leiden tot allerlei risico's, en aanleiding zou moeten geven tot intensievere handhaving bij ANBI's.
- Vervolgens wordt een link gelegd naar het rapport 'Toezicht op Algemeen Nut' dat op 21 juni 2022 naar de Kamer is gestuurd en dat het kabinet op 15 december van een reactie heeft voorzien². Gevraagd wordt naar de invulling die tot nog toe is gegeven aan de aanbevelingen in het advies.
- Met name op het gebied van digitalisering (o.a. het online ANBI Loket) zijn stappen gezet. Daarnaast wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een centraal punt voor ANBI-gegevens. De daarvoor benodigde wetswijziging wordt naar verwachting opgenomen in het wetsvoorstel Fiscale Verzamelwet 2026.
- Gezien de insteek van de Kamervragen is het niet uitgesloten dat de filantropiesector het besluit aangrijpt als haakje om het onderwerp zelfregulering te adresseren. Dit is een terugkerend thema, onder andere in het rapport Toezicht op Algemeen Nut, maar bijvoorbeeld ook in het manifest 'Geef ons de ruimte' dat in aanloop naar de afgelopen TK-verkiezingen onder de aandacht is gebracht van de politiek³.
- In de kabinetsreactie op het rapport Toezicht op Algemeen Nut heeft het kabinet aangegeven een verhoging van de dekkingsgraad van zelfregulering toe te juichen. Wel is daar de belangrijke kanttekening gemaakt dat een erkenning van het CBF (Centraal Bureau Fondsenwerving) niet hetzelfde is als de ANBI-status: een CBF-erkenning ziet op kwaliteit en transparantie, terwijl de ANBI-status toegang geeft tot fiscale voordelen.

Communicatie

Uw woordvoerder is betrokken.

¹ Kamerstukken II, 2018/19, 35 026, nr. 63, blz. 9 en Kamerstukken II, 2018/19, 35 026, nr. 67, p. 7.

² Kamerstukken II, 2022/23, 36 107, nr. 9.

³ [Manifest 'Geef ons de ruimte' gedeeld met... | Goede Doelen Nederland](#)

Politiek/bestuurlijke context

Met het besluit is een toezegging aan de Kamer nagekomen (zie hierboven onder toelichting).

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.